

Verslag vergadering controlecommissie 22 september 2016

- Aanwezig:** dhr. M.C. Busing, voorzitter (GBA), dhr. IJ. van Kammen (FNP), dhr. T. Nicolai (PvdA), dhr. D. van Oosten (CU), mevr. A.G. Zandbergen (CDA), dhr. K.H. Antuma (wethouder), mevr. J. van Hoppe (griffier) en mevr. R. de Vries-Mulder (verslag)
- Als gast:** mevr. T. Ruiters (voorzitter rekenkamercommissie, bij agendapunt 9)
- Afwezig:** mevr. J.R. Kingma (VVD), dhr. N. Doorn (concerncontroller), mevr. E. Tijsma (financieel beleidsadviseur), dhr. W. Kobus (financieel beleidsadviseur), dhr. H. Bruining (wethouder)

1. Opening, mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 16.02 uur en heet iedereen van harte welkom.

Er zijn afmeldingen binnengekomen van:

- Mevr. Kingma (VVD), zij heeft geen vervanger kunnen vinden.
- Wethouder Bruining, wethouder Antuma komt als zijn vervanger en hij komt iets later.
- Dhr. N. Doorn (concerncontroller)
- Dhr. W. Kobus (financieel beleidsadviseur)
- Mevr. E. Tijsma (financieel beleidsadviseur)

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter deelt mee dat om 17.00 uur bij agendapunt 9 de rekenkamercommissie (RKC) is uitgenodigd. Alleen de voorzitter van de RKC kan vanmiddag aanwezig zijn, de overige leden konden dit tijdstip helaas niet redden in verband met hun werk.

Mocht de agenda al voor 17.00 uur afgewerkt zijn, dan wordt er een pauze ingelast, mocht de agenda nog niet afgehandeld zijn, wordt om 17.00 uur eerst agendapunt 9 behandeld.

3. Benoemen plaatsvervangend voorzitter

Mevr. Zandbergen (CDA) wordt benoemd tot plaatsvervangend voorzitter van de controlecommissie.

4. Vaststelling verslag 9 juni 2016

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van het verslag:

- blz. 1:
 - Mevr. Zandbergen (CDA): Wet normering topinkomens: in het verslag wordt vermeld dat hierin veel fouten worden gemaakt. Wat wordt er gedaan om dergelijke fouten in de toekomst niet weer te maken?
De voorzitter antwoordt dat het niet ging om fouten die hier zijn gemaakt, maar om fouten die veel in den lande gemaakt worden.
- Blz. 2:
 - Dhr. Nicolai (PvdA): precariobelasting staat niet op actielijst en hij is nieuwsgierig hoe ver het hiermee is. Wanneer dient bijvoorbeeld de rechtszaak die Liander tegen ons heeft aangespannen?
Afgesproken wordt dat deze vraag later door de financieel beleidsadviseurs zal worden beantwoord. **Actie: financieel beleidsadviseurs**
De voorzitter voegt hieraan toe dat het opvalt dat het vaak erg lang duurt voordat de financiële beleidsadviseurs antwoord geven op vragen die in de commissie

gesteld worden. Afgesproken wordt dat de antwoorden in het vervolg uiterlijk dinsdags na de vergadering bij de griffie moeten zijn. **Actie: griffie**

o Mevr. Zandbergen (CDA):

- De fouten in de jaarrekening blijven wel binnen de marge, maar wat wordt er gedaan om dit in de toekomst te voorkomen?

De voorzitter antwoordt dat de fouten alleen het Sociaal Domein betroffen. De rekening is daar niet op aangepast omdat de fouten geen wezenlijke materiële invloed hebben op de rekening.

- Op pagina 2 wordt verwezen naar de managementletter, mevr. Zandbergen zou deze ook graag willen ontvangen.

Afgesproken wordt dat het dashboard nog naar mevr. Zandbergen, dhr. Nicolai, dhr. Van Kammen en dhr. Van Oosten gestuurd wordt. **Actie: griffie**
Verder ontvangt dhr. Nicolai (PvdA) graag het verslag van bevindingen nog op papier. **Actie: griffie**

Mevr. Zandbergen zou graag de volledige managementletter willen ontvangen. De voorzitter legt uit dat met de accountant is afgesproken dat de controlecommissie alleen het dashboard ontvangt, omdat de managementletter een instrument van het college is. Mevr. Zandbergen zet vraagtekens bij deze gang van zaken.

5. Rondvraag

- Dhr. Van Oosten (CU) vraagt of er nog wat gaat gebeuren met het stuk 'Grip op het Sociaal Domein'.

De voorzitter antwoordt dat dit nu bij de werkgroep 3D ligt. Het stuk is teruggedaan naar het college, en de controlecommissie doet er verder niks meer mee.

- Dhr. Nicolai (PvdA) merkt op dat hij de vorige keer als gast bij de controlecommissie aanwezig was en hem toen opviel dat er een hele discussie ontstond tussen de wethouder financiën, dhr. Doorn en de accountant. Hierbij gaf dhr. Doorn aan dat de fouten in de jaarrekening binnen de marge van 1% vielen, totdat op een gegeven moment de wethouder aangaf de discussie aan te horen, maar dat zij daar helemaal niet van op de hoogte was.

De voorzitter reageert hier op en geeft aan dat de wethouder hier wel van op de hoogte was. Hij leest voor uit het verslag van de vergadering van 9 juni 2016: *Wethouder Postma reageert hier op dat ze zich wel wat ongemakkelijk voelt bij deze mededeling. In het laatste gesprek met haar is hier niets over gezegd en is verteld dat de cijfers, buiten het Sociaal Domein om, prima waren. Dhr. Engwerda antwoordt dat het hier ook alleen het Sociaal Domein betreft en dat dit de laatste cijfers zijn.*

Mevr. Postma was dus in de veronderstelling dat er buiten het Sociaal Domein ook nog fouten in de jaarrekening zaten en dat bleek dus niet zo te zijn.

6. Inhuur derden

De voorzitter licht toe dat dit onderwerp op verzoek van dhr. Groenhof is geagendeerd. Hij wilde het hebben over de vraag hoe de raad meer grip kan krijgen op de controle en welk instrument hiervoor gebruikt kan worden.

De griffier geeft aan dat het presidium in juni al heeft gevraagd om een financiële toelichting op de inhuur van derden in Achtkarspelen, maar dat heeft de gemeentesecretaris tot op heden nog niet geleverd. De griffier is hier gisteren weer achteraan geweest.

Afgesproken wordt dat de voorzitter namens de controlecommissie zijn ongenoegen over deze gang van zaken zal overbrengen aan de gemeentesecretaris. **Actie: voorzitter**

Mevr. Zandbergen (CDA) verzoekt om in het vervolg een oplegger te voegen bij de onderwerpen waar geen stukken bij zijn. **Actie: griffie**

7. Mandatenlijst

De mandatenlijst is reeds vastgesteld in de raadsvergadering van 16 juni jl. en daarom wordt besloten om de lijst nu niet meer in de controlecommissie te behandelen.

8. Actielijst controlecommissie

Er kunnen diverse acties van de lijst afgevoerd worden.

- Actiepunt 1 (Advisering raad RKC-onderzoek naar de controlerende taak van de raad):
De griffier geeft aan dat de reactie er is, maar het college wil de bestuurlijke reactie eerst nog bespreken met de RKC op 12 oktober.
Mevr. Zandbergen (CDA) is hier verbaasd over; de RKC werkt voor de raad en het is vreemd dat de reactie niet eerst naar de controlecommissie gaat.
De voorzitter vindt het ook een vreemde zaak dat het college nu eerst nog in overleg wil met de RKC over de aanbevelingen. Het college heeft daar tijd genoeg voor gehad. Afgesproken wordt dat dit onderwerp straks bij agendapunt 9f aan de orde gesteld zal worden.
- Actiepunt 3 (Nieuw format Kadernota, Jaarverslag en Begroting):
Het valt mevr. Zandbergen (CDA) op dat de begroting een slap aftreksel is van de kadernota. In de kadernota zou het college de plannen voor het volgende jaar moeten presenteren en de financiële onderbouwing volgt dan met de begroting.
Dhr. Van Oosten (CU) kan zich hier wel in vinden.
De voorzitter is het hier niet mee eens, hij wil wel graag een financiële onderbouwing in de kadernota, zodat je weet waar mogelijkheden liggen voor de raad.
- Actiepunt 4 (Jaarrekening 2015 en verslag van bevindingen accountant):
De voorzitter is van mening dat de antwoorden veel te laat zijn binnengekomen. Hij heeft de betreffende ambtenaar hier ook op aangesproken. In het vervolg moeten de antwoorden uiterlijk dinsdags na de vergadering bij de griffie zijn. **Actie: griffie**
- Actiepunt 5 (Grondposities):
De voorzitter vraagt zich af wanneer de controlecommissie op de hoogte gesteld wordt van de gevolgen van de nieuwe regels voor de niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG). Wethouder Antuma gaat dit uitzoeken. **Actie: wethouder Antuma**
- Actiepunt 7 (Staatje gevolgen weerstandsvermogen en solvabiliteitsratio in raadsvoorstellen):
Op het moment dat er een besluit genomen wordt met grote financiële gevolgen, zou een staatje over de gevolgen voor het weerstandsvermogen en de solvabiliteitsratio opgenomen moeten worden. De griffier vraagt zich af wanneer men van 'grote financiële gevolgen' spreekt.
Dhr. Van Kammen (FNP) oppert het idee om een drempel in te stellen, boven de vier ton bijvoorbeeld.
De voorzitter is van mening dat dat te hoog is, twee ton misschien?
Mevr. Zandbergen (CDA) vraagt wanneer je spreekt van significante wijzigingen in het weerstandsvermogen en solvabiliteit. Afgesproken wordt dat er advies aan de ambtelijke organisatie gevraagd zal worden. **Actie: ambtelijke organisatie**

Dhr. Antuma verlaat de vergadering.

9. Overleg met de rekenkamercommissie Achtkarspelen (17.00 uur)

De rekenkamercommissie wil graag in dit jaarlijkse overleg met de controlecommissie van gedachten wisselen over de volgende onderwerpen:

- a. onderzoeksonderwerpen op de groslijst (zie bijlage 1)
Mevr. Ruiter geeft aan dat de groslijst als bijlage is toegevoegd, met daarop de reactie van de RKC op de onderzoekssuggestie vermeld.
 - De samenwerking tussen 8K en T-Diel: omdat er nu alleen op het proces teruggekeken kan worden omdat de samenwerking formeel pas gestart is op 1 januari 2016, heeft de RKC besloten om nu geen onderzoek te gaan doen naar de samenwerking tussen Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel. De RKC adviseert de fracties om de vragen die er leven, aan het college te stellen. De commissie is wel van mening dat dit over een aantal jaar een geschikt onderzoeksonderwerp is en de suggestie blijft op de lijst met onderzoeksonderwerpen staan.
Mevr. Zandbergen (CDA) geeft aan dat de vragen al aan het college zijn gesteld. Er zitten ook punten bij om nu al op te pakken, juist nu de trein net rijdt. Bijvoorbeeld de kwaliteitsopbrengsten. Mevr. Ruiter geeft aan dat de RKC een afweging maakt wanneer een onderwerp wel of niet opgepakt wordt. Maar het is goed om te

horen wat de raad belangrijk vindt en wat niet. Ook dh. Nicolai (PvdA) vindt het een heel belangrijk onderwerp. Mevr. Ruiter vraagt om aan te geven wat er precies onderzocht moet worden, misschien kan de commissie haar beslissing heroverwegen. Afgesproken wordt dat mevr. Zandbergen (CDA) voor eind oktober aan zal geven wat er precies onderzocht zou moeten worden.

Actie: mevr. Zandbergen

- Het functioneren van de leefbaarheidsfondsen: de RKC is van mening dat dit een te beperkt onderzoeksonderwerp is, ook gezien het financiële belang en heeft daarom besloten om hier geen onderzoek naar te doen. De controlecommissie kan zich hierin vinden en deze suggestie wordt van de groslijst verwijderd.

Actie: RKC

- De perceptiekosten van de ôfrûne 5 jier: gezien de memo d.d. 27 oktober 2015 van wethouder Postma als reactie op de motie van 30 oktober 2014 en ook het RKC-onderzoek uit 2011 naar kostentoerekening en kostendekking afvalstoffenheffing, rioolheffing, bouwleges en leges burgerzaken, vindt de RKC het niet zinvol om nu een onderzoek naar de perceptiekosten te gaan doen. De commissie is wel van mening dat dit over een aantal jaar een geschikt onderzoeksonderwerp is en de suggestie blijft op de lijst met onderzoekssuggesties staan. De controlecommissie kan zich hierin vinden. Wel ontvangen de nieuwe leden van de controlecommissie graag bovengenoemde memo van wethouder Postma. **Actie: griffie**
 - De aanpak van de regeldruk: In de 'Voortgang coalitieakkoord' (bijlage bij de kadernota 2016 en 2017) staat vermeld dat er een project opgestart zou worden m.b.t. het wegwerken van overbodige regelgeving en bureaucratie. Het blijkt dat dit project nog niet is gestart en daarom, maar ook vanwege de omgevingswet die er in 2019 aan zit te komen, heeft de RKC besloten om hier nu geen onderzoek naar te doen. Wel is de RKC van mening dat dit (voor de toekomst) een geschikt onderzoeksonderwerp zou kunnen zijn en de suggestie blijft op de lijst met onderzoeksonderwerpen staan. De controlecommissie kan zich hierin vinden.
 - Realisatie bestuursprogramma 2014-2018: door middel van de 'Voortgang coalitieakkoord' (bijlage bij de kadernota 2016 en 2017) is de raad door het college geïnformeerd over de realisatie van het coalitieakkoord en daarom, maar ook gezien de actuele situatie, heeft de RKC besloten hier geen onderzoek naar te doen. De controlecommissie kan zich hierin vinden en deze suggestie wordt van de groslijst verwijderd. **Actie: RKC**
- b. nieuwe suggesties voor onderzoek (zie bijlage 2)
- het aanbestedingen- en inkoopbeleid (CDA): mevr. Ruiter geeft aan dat deze suggestie ook in Tytsjerksteradiel is genoemd. Graag wil de RKC weten waarom dit onderzocht dient te worden, wat de aanleiding daartoe is. Ook zou het op prijs worden gesteld als de vijf vragen die gesteld zijn bij het verzoek om onderzoekssuggesties beantwoord kunnen worden. Mevrouw Zandbergen (CDA) beantwoordt de vijf vragen als volgt:
 - Wat is de aanleiding om dit onderwerp te onderzoeken?
Signalen van burgers, dat er soms werken worden uitgevoerd door bedrijven buiten Achtkarspelen, terwijl de CDA-fractie van mening is dat er ook bedrijven in Achtkarspelen zijn die dit prima kunnen doen.
 - Wilt u onderzoek naar een specifiek aspect, of wilt u in algemene zin onderzoek naar uitvoering van beleid:
 1. In hoeverre wordt bij inkoop en aanbestedingen prioriteit gegeven aan lokale ondernemers?
 2. Welke voordelen bij inkoop en aanbestedingen zijn er door de samenwerking met Tdiel?
 - Wat is de hoofdvraag die u bij een onderzoek naar dat onderwerp beantwoord wilt zien?
De CDA-fractie ziet het liefst dat er een stukje beleid ligt waaraan je kunt toetsen.
 - Wilt u graag een onderzoek voor beide gemeenten (T-diel en 8K) of alleen voor 8K?
Voor beide gemeenten.

Mevr. Ruiter weet dat er gezamenlijk beleid is, met de ANNO-gemeenten.

De CU heeft dezelfde suggestie gedaan en de vragen komen min of meer op hetzelfde neer. Alleen de vraag over Social Return is haar niet helemaal helder. Dhr. Van Oosten (CU) legt uit dat het gaat om mensen die bij de gemeente in de kaartenbak zitten, met een bepaalde afstand tot de arbeidsmarkt. Hij zou graag willen weten of er bij het inkoop- en aanbestedingsbeleid ruimte is voor deze mensen om voor een bedrijf te werken die een opdracht van de gemeente uitvoert. Volgens dhr. Buising (GBA) en dhr. Nicolai (PvdA) is er in het aanbestedingsbeleid iets opgenomen over Social Return.

De voorzitter geeft aan dat het misschien ook interessant is om eens een apart onderzoekje te gaan doen naar Social Return, eventueel door de organisatie zelf.

Mevr. Ruiter vraagt of de voorzitter dan bedoelt over wat de gemeente doet om deze mensen aan het werk te krijgen. Dat is wel een ander onderzoek, als het gaat over opdrachten van de gemeente, dan kan je het wel meenemen.

- o De opbrengsten en bestedingen van de gelden voor het Sociaal Domein: mevr. Ruiter geeft aan dat het een interessant onderwerp is, maar de RKC doet momenteel al een onderzoek naar de Wmo 2015, samen met bijna alle gemeenten in Fryslân. De RKC zal hier daarom nu geen onderzoek naar doen, maar de suggestie blijft wel op de groslijst staan.

Naar aanleiding van deze discussie zal de RKC bepalen of er een goede suggestie voor een RKC-onderzoek tussen zit voor volgend jaar. Uiteraard zal de RKC de reactie op de suggesties kenbaar maken aan de controlecommissie.

- c. notitie doorwerkingsonderzoek (zie bijlage 3)

Mevr. Ruiter licht toe dat de RKC een notitie heeft opgesteld met daarin haar standpunten met betrekking tot doorwerkingsonderzoek en de RKC is benieuwd wat de controlecommissie hiervan vindt.

De voorzitter is van mening dat het goed zou zijn dat de RKC doorwerkingsonderzoek zou doen. De RKC weet namelijk precies waar het over gaat en het is praktischer.

Mevr. Zandbergen (CDA) vindt het heel attent dat de RKC de controlecommissie hier op wijst, het is namelijk de verantwoordelijkheid van de raad. Zij vraagt zich af waarom het presidium, net als bij de motielijst, niet maandelijks de voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen onder ogen krijgt. De raad moet vaker zelf in de spiegel kijken.

Dhr. Nicolai (PvdA) staat in dubio; theoretisch is het zo dat raadsleden compleet overbelast worden, en al helemaal het presidium. Doorwerkingsonderzoek door de RKC zou wel praktisch zijn.

Dhr. Van Oosten (CU) geeft aan dat het eigenlijk vrij simpel is om het college te vragen wat er met de aanbevelingen gedaan is.

Mevr. Ruiter beaamt dit; daar komt het eigenlijk wel op neer. Met ondersteuning van de griffie die de aanbevelingen op een lijst plaatst zodat ze gemonitord kunnen worden, hoeft het niet zo ingewikkeld te zijn. De RKC wil ook graag weten wat er met de aanbevelingen gedaan is.

Dhr. Van Kammen (FNP) is van mening dat de RKC de aanbevelingen heeft gedaan en dat het daarna aan de raad is om te controleren of het college ze ook uitvoert. Misschien is het een idee om ze op de LTA te plaatsen.

Mevr. Ruiter vult hier bij aan dat wanneer de raad onbevredigende antwoorden krijgt, de RKC altijd gevraagd kan worden om nader onderzoek te doen.

Dhr. Nicolai (PvdA) is van mening dat de monitoring van de aanbevelingen wel in de controlecommissie thuis hoort en niet in het presidium.

De voorzitter vat samen dat van nu af aan de uitvoering van de aanbevelingen gemonitord zal worden in de controlecommissie. Mocht daar aanleiding voor zijn, dan kan de RKC altijd gevraagd worden om echt doorwerkingsonderzoek te gaan doen.

Actie: griffie

- d. voortgang van het lopende onderzoek: Jongeren, alcohol en drugs

Mevr. Ruiter licht toe dat de interviews zijn afgerond, maar de interviews met de jongeren zelf komen nog. In november wordt het eerste conceptrapport verwacht, wat in december waarschijnlijk voor ambtelijk wederhoor naar het college kan. Naar verwachting kan het rapport in februari of maart naar de raad. Zoals bekend, zal de

RKC het college niet meer om een bestuurlijke reactie vragen. Per onderzoek zal bekeken worden of en wanneer de raad het college om een bestuurlijke reactie zal vragen.

Dhr. Nicolai (PvdA) vraagt welk bureau het onderzoek uitvoert. Mevr. Ruiter antwoordt dat Pro Facto en Intraval het onderzoek uitvoeren. De onderzoekers proberen om de meest recente cijfers van de GGD mee te nemen in het onderzoek.

Dhr. Van Kammen (FNP) vraagt of het onderzoek in opdracht van de controlecommissie gedaan wordt. Mevr. Ruiter antwoordt dat de suggestie vanuit Tytsjerksteradiel is gekomen en de controlecommissie kon zich hier in vinden. Het onderzoeksplan is te vinden op de website van de raad.

- e. informatie over de stand van zaken van het onderzoek WMO2015, uit te voeren samen met andere rekenkamercommissie(s) voor 15 andere gemeenten

Mevr. Ruiter licht toe dat het Fries Platform van rekenkamercommissies op dit moment een onderzoek doet naar de Wmo 2015 voor 15 Friese gemeenten. Hier zijn ongeveer 10 RKC's bij betrokken. Waarschijnlijk wordt volgende week bekend welk bureau het onderzoek zal uitvoeren. Het wordt een fors onderzoek. Er is een stuurgroep en een projectteam gevormd. Ook zijn er een communicatieplan, een plan van aanpak en een onderzoeksprotocol opgesteld. Zodra bekend is welk bureau het onderzoek zal uitvoeren, zal het definitieve plan van aanpak opgesteld worden, maar ook de begroting en de planning. Alle RKC's moeten hier dan akkoord mee gaan. Daarna gaat de informatie ook naar de raden en de colleges en wordt er een startbijeenkomst georganiseerd. Ook zal het platform nog proberen om de gemeenten waar geen RKC is, ook mee te krijgen in dit onderzoek. In het voorjaar worden de uitkomsten van het onderzoek verwacht.

De griffier vraagt wat dit onderzoek betekent voor de extra werkzaamheden. Mevr. Ruiter antwoordt dat de RKC het ernaast doet. Hayo Halbersma zit in het projectteam. De RKC beschouwt het onderzoek ook echt als een onderzoek voor Achtkarspelen; hoe gaat het met de Wmo 2015? Ook is het leuk om straks te vergelijken met de andere gemeenten.

- f. gespreksonderwerpen aangedragen door de controlecommissie

De voorzitter brengt het onderzoek naar de controlerende taak van de raad naar voren. De controlecommissie heeft het college gevraagd om een reactie op aanbeveling 1, omdat dit een aanbeveling aan het college was. Het college wil dit nu tijdens het kennismakingsgesprek bespreken met de RKC, wat vindt de RKC hiervan? De controlecommissie vraagt zich af waarom de vragen niet zijn gesteld toen het rapport is gepresenteerd en vindt dit een vreemde gang van zaken.

Mevr. Ruiter geeft aan dit ook wel vreemd te vinden. Het gesprek met het college vindt in Achtkarspelen voor het eerst plaats. In Tytsjerksteradiel heeft men hier al geruime tijd ervaring mee en tot volle tevredenheid. De RKC kan in het gesprek de achtergrond van de aanbeveling wel toelichten.

Afgesproken wordt dat de secretaris van de RKC het college formeel zal vragen om onderzoeksonderwerpen voor het kennismakingsgesprek op 12 oktober, waarna er een agenda opgesteld kan worden.

10. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 17.55 uur.